

SYNPUNKTER PÅ DETALJPLAN FÖR BOMSTADBADEN CAMPING

1. Allmän inledning

Det planförslag som nu ligger ute för samråd måste betraktas ur den samtid där det befinner sig. Och för vilket det i högsta grad, tyvärr, bär ett tydligt signum. Under inte minst det senaste decenniet har ett storskaligt och i hög grad framgångsrikt försök till kommersiell exploatering av campingnäringen, inte minst den stadsnära, skett i Sverige.

Aktörerna kommer inte inifrån campingnäringen själv utan från den internationella finans- och fastighetsmarknaden. De har i den allmänna privatiseringsyra som rått och fortsatt råder ute i kommunerna sett möjligheter till god avkastning genom att konvertera nämnda områden från camping – dvs ytor tillgängliga för det rörliga friluftslivet – till kommersiella ytor med bebyggelse av året-runt-karaktär, ofta i någon form av bostads- eller andelsrättsmodell. Samma aktörer har under samma period och som ett led i sin strävan också tagit över stora delar av de svenska campingorganisationerna. Och därmed lagt beslag också på mediabilden av det som pågår.

Genom att privatisera och kommersialisera naturskönt belägen stadsnära egendom som historiskt varit avsedd för det rörliga friluftslivet finns naturligtvis stora, stora pengar att tjäna. Inte för samhället. Men för dessa företag och personer.

Inte sällan förpackar aktörerna sina projekt med ett rejält sminklager av påstådda samhällsnyttor. Och i fall som det här aktuella, där exploitören tycks ha haft ett mer än lovligt stort direkt inflytande över plandokumentens utformning och innehåll, blir detta på flera ställen närmast generande uppenbart.

De aktuella detaljplanehandlingarna är ett privat finansierat och framtaget förslag till en storskalig kommersialisering, sminkat att efterlikna ett objektivet hållt kommunalt detaljplaneförslag. Sminkningen är i detta fall inte ens särskilt omsorgsfullt gjord, och signalerar därmed att exploitören förefaller bedöma detta ärende som klappat och klart. Något som borde stämma till eftertanke såväl hos tjänstemän, politiker och övriga intresserade.

2. Handläggande tjänsteman

Som handläggande tjänsteman har i detaljplanehandlingen angetts arkitekt Torbjörn Almroth. Men Almroth är varken tjänsteman eller anställd på Karlstad Kommun. Han är, berättar han själv för mig när jag ringer upp honom, istället den arkitekt som exploitören anlitat för att ta fram planhandlingar utifrån dennes önskemål. Om det är en freudiansk felskrivning eller ett uttryck för den ovan nämnda bristfälliga sminkningen att han angivits som handläggande tjänsteman vet jag inte. Men dessa handlingar tycks hur som helst sedan ha accepterats rakt av som förslag till detaljplan av Karlstad kommuns stadsplanekontor. Åtminstone framstår det så i mina ögon. Såväl av skrivningen som av plandokumentens utformning.

3. Planens syfte och innehåll

Planens syfte, berättar Almroth under vårt samtal, har varit att försöka bringa ordning på den okontrollerade utveckling av området som pågått under lång tid. Att tydliggöra gränser mellan allmänt och privat för att möjliggöra en fortsatt exploatering av området till gagn för både allmänhet och campinggäster. Han upplyser mig dock ärligt och uppriktigt om att han inte är någon neutral kommunal tjänsteman, utan är en av exploatören anställd konsult som i sin planutformning tillvaratagit dennes intressen.

3.1 Platsbesök den 25 februari 2019

Som boende i Karlstad sedan över 50 år har jag själv på nära håll kunnat följa den successiva privatisering som skett av campingområdet. Mest tydlig har den av de strandnära områdena varit. Men då mina minnesbilder har några år på nacken tog jag mig idag en tur ut till området för att ta en närmare titt på det. Och jag dokumenterade besöket med ett stort antal bilder, av vilka ett urval finns bifogade denna skrivelse.

Den stora stranden på Bomstad är sagolik. Och det är glädjande att se att den är intakt och orörd. I övrigt liknar området dock idag tyvärr mycket mer ett privat sommarstugeområde än en camping. Det är mer eller mindre inmutat med ett virrvarr av permanentuppställda husvagnar med stora förtält eller regelrätta stugor på 25–30 kvm samt platsbyggda och staketförsedda altaner på 60–100 kvadratmeter. Inte sällan omgivna av egenhändigt uppförda stensättningar och planteringar av buskar och blommor. Sådär i februari ger det närmast intrycket av ett laglöst nybyggarland där endast de boendes egen moral och ekonomi är det som sätter gränserna.

Bebyggelsen tränger långt ner i vattenlinjen. Allra mest tydligt blir detta i områdets östra del och ute på udden. På udden har tydliga markarbeten gjorts ute i vattenlinjen. Och någon allmän strandpromenad längs vattnet existerar inte.

Området har i stora stycken tillåtits smygprivatiseras. Något som tydliggörs genom ett flertal skyltar med ”till salu” sittande i campingvagnars fönster. Här säljer man ett komplett ekipage med husvagn, vidbyggd stuga och stor staketomgärdad altan samt ett året-runt-abonnemang på en attraktiv strandtomt. Som en egen liten sommarstuga.

Nyanlagda, breda asfalterade huvudvägar bidrar dessutom till karaktären av något som närmast påminner om ett stadsnära villaområde. Och kan knappast anses bidra till att stärka och vårda områdets natur- och friluftskaraktär. Asfalt hör inte hemma i den här miljön.

Här verkar onekligen finnas en hel del att stävja om man vill att detta ska fortsätta vara och upplevas som en camping.

3.2 Spiketält på 25 kvm

Det aktuella planförslaget stävjar dock intet utan öppnar istället upp för en närmast gränslös fortsatt exploatering av Bomstad Camping. Såväl av strandnära områden som av den bakomliggande skogen. Bland annat släpper man etableringen av permanenta sk spiketält på upp till 25 kvm, mer eller mindre fritt. Spiketält är ett norskt uttryck som egentligen inte alls har något med tält att göra. Googlar man spiketält ser man att det i själva verket istället handlar om stugor i trä. Och att de i Norge normalt brukar vara 8–12 kvm. Undantagsvis upp mot 15 kvm. I princip aldrig så stora som de i planförslaget här föreslagna 25 kvm.

I Sverige är spiketält ännu så länge en udda fågel. Även om diskussioner om dem så smått börjat dyka upp i samband med detaljplanering av liknande campingar i andra kommuner. I de få fall jag hittar på nätet har man, i de fall man tillåtit dem, oftast krävt att de ska plockas bort när campingsäsongen är över.

Personligen har jag svårt att se att spiketält hör hemma på ett område avsett för det rörliga friluftslivet. Allra minst om de är 25 kvm stora, dvs stora som Attefallshus, och avsedda att stå permanent uppställda året runt. En sådan utveckling skulle i ett enda slag för all framtid förändra Bomstadsområdets karaktär från en flexibel och öppen friluftscamping till ett permanentbebyggt privat stugområde.

Personligen är jag högst tveksam till en sådan utveckling. En ny plan för området bör begränsa privatiseringen. Inte bana väg för den. Campingen bör rimligen kunna utvecklas alldeles utmärkt genom att istället skapa förbättrade möjligheter för de traditionella campingboendeformerna dvs tält, husvagnar med och utan förtält samt olika stuglösningar.

3.3 Strandskydd och strandpromenad

Den allmänna tillgången till stränder och uddar är det som skapar ett strandnära campingområdes attraktivitet. Såväl för campinggäster som för badgäster och allmänhet. Därför bör den offentliga tillgången till dessa stärkas i ett nytt planförslag. I det nu aktuella planförslaget har en allt för hög privatisering föreslagits av dessa områden. Inte minst i områdets östra del med uddarna och den mindre strandviken. Den offentliga strandremsa på 4,5 meter som här föreslagits är allt för snålt tilltagen för att kunna skapa känslan av en allmänt tillgänglig och ickeprivat yta.

Den allmänt tillgängliga strandpromenaden borde utökas till 10–15 meter och de enskilda campingsytornas storlek ute på udden borde begränsas i storlek och reserveras enkom för tält.

3.4 Altaner, staket och planteringar

I planförslaget finns inga skrivningar som begränsar etablering av platsbyggda altaner. Tittar man på hur området ser ut idag så är det totalt dominerat av enorma mer eller mindre påkostade altanbyggen, somliga på över 100 kvadratmeter. Detta bidrar i hög grad till den karaktär av privat stugområde som området idag tillåtit få. Om planens syfte är att bibehålla områdets öppna natur- och friluftskaraktär måste begränsningar av altaners utformning och placering skrivas in.

Personligen tycker jag att ett generellt förbud mot anläggande av altaner borde införas i planen. Möjligen kan dessa begränsningar lättas upp i områdets norra bakkanter, som är längre från stranden och mindre flitigt frekventerade av allmänheten. Även där altaner tillåts bör de dock begränsas i storlek och karaktär för att minska privatiseringsintrycket.

Staket bör i alla former helt förbjudas. Detsamma gäller stensättningar eller planteringar av buskar och träd avsedda att ”muta in” en privat sfär.

Altaner, staket, planteringar och stensättningar som inte överensstämmer med planen bör avlägsnas under ordnade former.

4. Övriga avslutande reflektioner

4.1 Konsekvensanalys

Avsnittet om konsekvenser känns mer än lovligt enögt och så subjektivt skrivet ur exploatörens synvinkel att dess syfte närmast går förlorat. Detta kan knappast vara förenligt med lagstiftarnas tanke med kravet på en sådan analys.

4.2 Jämställdhet

Avsnittet om jämställdhet framstår som osammanhängande, förvirrat och malplacerat. Vad är egentligen syftet med detta stycke?

För Karlstadpartiet Livskvalitet den 25 februari 2019

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Sörensen', with a stylized, cursive script.

Peter Sörensen

Bilaga: Bilder tagna på Bomstad den 25 februari 2019

